PRAVOSL. BOHOSLOVECKÁ FAKULTA OZNAMUJE:

Pravoslávna bohoslovecká fakulta v Prešove **prijme v školskom roku 1981/82 uchádzačov o štúdium** za týchto podmienok:

a) **Do jednoročného pripravného kurzu pri PBF** môžu byť prijatí uchádzači, ak majú aspoň 17 rokov, ktorí nemohli ukončiť strednú školu 2. cyklu.

b) **Do 1. ročníka PBF** môžu byť prijatí uchádzači, ktorí majú úplnú strednú školu s maturitou.

Vlastnoručne napísanú žiadosť treba zaslať na adr.: Pravosl. bohosl. fakulta, ul. Sládkovičova 23, 080 80 Prešov. **Priložte tieto doklady:**

1. krstný list, 2. posledné šk. vysvedčenie, 3. lekárske vysvedčenie o zdravotnom stave, 4. životopis v dvoch vyhotoveniach, 5. odporúčanie miestneho duchovného.

Žiadosti sa prijímajú do 30. mája 1981. Prijímacie pohovory sa budú konať na dekanáte PBF, o čom bude každý uchádzač zvlášť vyrozumený.

Dekanát PBF.

Budúce číslo vyjde 10. mája 1981

Vydáva: Pravoslávna cirkev v Československu, Prešov, v CN Bratislava. Redakcia: 080 01 Prešov, Slovenskej republiky rád č. 1, tel.: 313 79. Vedie redakčná rada. Vedúci a zodpovedný redaktor prot. dr. Š. Pružinský. Technický red. Helena Ferencová. Vychádza 12-krát do roka. Tlačia Dukliánske tlačiarne, národný podnik, Prešov. Ročne predplatné 12 Kčs, jednotlivé číslo 1 Kčs. Rozširuje PNS. Objednávku prijíma každý poštový úrad a doručovateľ. Zahraničnú objednávku treba adresovať. PNS — Ústr. expedícia tlače, Bratislava Gottwaldovo nám. č. 18 — Povolené SÚTI 15/0 z 27. 12. 1972.
Číslo indexu 49 442.

ODKAZ sv. CYRILA A METODA

ROČ. XXVII. — MESAČNÍK PRAVOSLÁVNEJ CIRKVI — Č. 4/1981

Zo života prešovskej eparchie

ARCHIJEREJSKÉ BOHOSLUŽBY

● Preosvietený vladyka Nikolaj, biskup prešovský, odslúžil archijerejské sv. liturgie v katedrálnom chráme sv. Alexandra Nevského v Prešove za spoluslúženia prešovského duchovenstva v dňoch 8., 15., a 22. februára. V deň sviatku Sritenija a dňa 22. 2. Preosvietený vladyka Nikolaj predniesol aj kázne na evanjeliovú tému príslušného dňa.

MK

Zo života michalovskej eparchie

ARCHIJEREJSKÉ BOHOSLUŽBY

● V nedeľu dňa 1. februára t. r. Preosvietený vladyka Nikanor, biskup michalovský, odslúžil slávnostnú archijerejskú sv. liturgiu v pravoslávnom katedrálnom chráme Sv. Ducha v Michalovciach. Spolu s Preosv. vladykom slúžil riaditeľ ER prot. Ján Choma a predstavený katedr. chrámu prot. Štefan Horkaj, ktorý predniesol kázeň na tému evanjelia.

● V pondelok dňa 2. februára t. r. v deň sviatku Sritenija Isusa Christa, Preosvietený vladyka Nikanor za asistencie duchovných, vykonal archijerejskú sv. liturgiu v katedrálnom chráme v Michalovciach. Po ukončení sv. liturgie Preosv. vladyka Nikanor vykonal tradičnú posviacku sviečok, predniesol príležitostnú kázeň a záverom udelil veriacim svoje arcipastierske požehnanie.

(J. N.)

Jubilejné zlaté sobáše

S radosťou a dojatím sme pozdravili v nedeľu po sv. liturgii dňa 8. februára t. r. v katedrálnom chráme Svätého Ducha v Michalovciach jubilantov manželov Ladislava Povhaniča, rodáka z Bistra pri Bereznom a manželku Máriu Povhaničovú r. Kapraľovú, rodáčku z Belej pri Snine a vykonali jubilejný sobáš 50. výročia ich manželstva.

V tom istom chráme po sv. liturgii v nedeľu 15. februára t. r. požehnali jubilejným sobášom 50. výročia manželstva manželom Jurajovi Mikulovi, rodákovi zo Zvaly a manželke Terézii Mikulovej rod. Cimovej, rodáčky z Čukaloviec.

Obe manželstvá život zaniesol tu do Michaloviec.

Pri týchto mimoriadnych udalostiach sme boli svedkami požehnania manželom a ich poďakovania Bohu za dobrodenie, ktoré sa im dostalo v tom, že sa mohli dožiť tohto jubilea. Vrátili sme sa pri pozdrave jubilantov do tých čias, keď ich srdcia vzplanuli láskou a hlbokou náklonnosťou a oni sa rozhodli vstúpiť do manželstva. Život v tých časoch, keď oni začínali ako mladí a neskúsení, bol ťažký. Ožili pekné spomienky na mladosť.

Jubilujúci manželia si zaslúžia našu úctu za príkladný rodinný život, vernosť a lásku, za to, že sú aj dobrými veriacimi. Zaslúžia si úctu aj preto, že začínali, keď život bol tvrdší a ťažší, ale ich vernosť a láska zostala pevná a príkladná práve pre dnešný život, keď je k nám život štedrejší, ale zato je veľa manželskej nevery a rozvodov.

Nech dá Boh im po celoživotnej práci v kruhu svojich milovaných, aby v ďalšom živote ich sprevádzali spokojnosť a šťastie, aby ich obklopovala vďačnosť a láska všetkých príbuzných a všetkých nás, aby sa dožili v dobrom zdraví ďalších jubileí.

Paschálne posolstvo

POSVÄTNEJ SYNODY PRAVOSLÁVNEJ CIRKVI V ČESKOSLOVENSKU DÔSTOJNÉMU DUCHOVENSTVU A VERIACIM PRAVOSLÁVNEJ CIRKVI

Christos voskrese!

Aké povzbudzujúce a podnetné slová! Vyslovuje ich celá pravoslávna cirkev v chrámoch i doma, pri stretávaní sa človeka s človekom. Paschálny bozk vyvoláva v nás túžbu po čistej láske a čistom živote s Christom v duši.

Vzkriesenie Christovo je vrcholným sviatkom cirkvi a najväčšou oslavou Christa Spasiteľa. Je to vždy nová Pascha — znovu posvácuje a obnovuje duše ľudí, posvácuje našu cestu k večnému životu. Je to naozaj výnimočný svojho druhu deň, ako počiatok nového stvorenia, deň, v ktorom Boh skutkom preukázal svoju lásku k ľuďom. Od Veľkého piatku sa končí vláda temnôt, lebo vzkriesenie Christovo je veľkým víťazstvom nad zlom, hriechom, nad diablom.

Svetlo vzkriesenia preniklo i do hlbín pekla. Christos odtiaľ vyviedol tých, ktorí s vierou očakávali svoje oslobodenie. Vzkriesenie zničilo zradný bozk Judášov a duchovnú slepotu tých, ktorí ukrižovali a protivili sa pravde Božej. Christos sa stal svetlom sveta. On jediný prežiaruje dušu človeka a kto chodí v Ňom, bude mať vždy svetlo života. Všetkým tým dá Hospodin veľkú silu na cnostný život, život založený na viere a láske k Bohu a k blížnemu, na konci ktorého nás čaká spása. Vzkriesením Christovým je položený základ cirkvi Božej, ktorá nás vedie k životu večnému. „Tomu, kto víťazí, dám jesť z dreva života" (Zj 2, 7). Vidíme, aká veľká česť sa preukazuje Christovým nasledovníkom. Novopožehnaný človek, ten, kto príde do cirkvi Christovej, vstúpi na cestu viery, lásky, istoty. Prijme zbožnosť a pokoru, neustále duchovne bude rásť, zdokonalí sa.

Z lásky obetoval Christos svoj život ľudskému rodu, zakázal nielen uskutočňovať vojny, ale dokonca zakázal hnevať sa na blížneho. V mene Christa Spasiteľa, v mene života, naša cirkev spoločne s mnohými kresťanmi v rámci kresťanského mierového hnutia vedie aktívny boj proti podnecovateľom vojny, za spravodlivý a trvalý mier na zemi. Žiť v mieri, to je úprimná túžba miliónov ľudí dobrej vôle. My si uvedomujeme, akým veľkým šťastím pre ľudstvo je žiť v mieri, tvorivo pracovať pre svoje potešenie a na prospech spoloč-

nosti. Veríme, že Christos, ktorý vstal z mŕtvych, zvíťazil nad smrťou a tým, ktorí boli v hroboch, život daroval, pomôže nám dosiahnuť mier na celom svete.

Spasiteľ uskutočnil jedinečný čin obete, ktorý nemohol nikto vykonať, pretože to nebolo v ľudských silách. Svojou mocou sňal z nás tiaživú kliatbu hriechu, cez ktorú postihla ľudstvo duchovná smrť. Christos nás ubezpečuje, že On je „Vzkriesenie a život; ten, kto verí vo mňa, aj keby zomrel, žiť bude" (Jn 11, 25). Tak ako hriech duchovne ubíja človeka, tak milosrdenstvo Christa k hriešnikovi ho opäť obnovuje. Hľa, prečo utrpením a vzkriesením Christovým sa vyriešila otázka vlastnej spásy, základ našej viery v Božstvo Christovo, otázka, ktorá stojí pred každým z nás.

Fyzická smrť sa dotkla krátko Christovho tela, a to v súlade s Jeho vôľou: „Mám právo svoj život dať a mám moc ho zase vziať" (Jn 10, 18). Christos, ktorý má moc nad životom a smrťou, víťazne vstal na preveľkú slávu Božiu. Vstal z mŕtvych ako prvý, je počiatkom vzkriesenia pre tých, ktorí Mu uverili a ktorí sa zúčastnia na novom živote. „Ten, ktorý vzkriesil Christa Isusa z mŕtvych, oživí aj vaše smrteľné telá skrze svojho Ducha, ktorý prebýva vo vás" (Rm 8, 11).

Dôstojní otcovia, bratia, sestry! Oslavujeme vzkriesenie Isusa Christa v jubilejnom roku 30. výročia samostatnosti—autokefality našej pravoslávnej cirkvi v Československu. Buďme jednej mysli a jedného srdca pokiaľ ide o náboženský život a záujmy svätého pravoslávia, ktoré tu má svoje domovské právo ako priame pokračovanie dedičstva sv. Cyrila a Metoda.

My arcipastieri sa s Vami nestretávame len osobne, ale v každodenných modlitbách prebývame v duchu s Vami. O to viac v dňoch svetlých sviatkov Vzkriesenia Christovho. Delíme sa s Vami o veľkú radosť a pozdravujeme Vás všetkých pri príležitosti sviatku všetkých sviatkov — Paschy Christovej. Pri sv. plášteníci vznášame pokorné modlitby za Vás. Vyprosujeme Vám dobré zdravie telesné i duchovné, pokoj, šťastie v rodinách, lásku a vzájomné pochopenie — požehnanú paschálnu radosť.

Požehnanie Christa Spasiteľa, ktorý vstal z mŕtvych, nech spočinie na Vás všetkých. Spoločne s Vami z hĺbky duše oslavujeme Hospodina a vzývame: Christos voskrese iz mertvych! Voistinu voskrese!

† Dorotej,
metropolita pražský a celého Československa

† Nikolaj,
biskup prešovský

† Nikanor,
biskup michalovský

Praha, Pascha 1981.

Christovo zmŕtvychvstanie

Dogma o Christovom vzkriesení zaujíma v systéme kresťanskej vierouky nepochybne hlavné miesto. Christovo vzkriesenie je základom kresťanskej dogmatiky. Základnou pravdou kresťanského učenia je fakt, že „Isus je Syn Boží" (1 Jn 5, 5).

Vzkriesenie Isusa Christa je najväčším sviatkom kresťanskej cirkvi, je to „sviatok sviatkov a slávnosť slávností", pretože práve vzkriesenie vnieslo do existencie sveta nový vklad, ukázalo tvorivú moc Stvoriteľa života. Zmŕtvychvstanie je preddavkom všeobecného vzkriesenia z mŕtvych, začiatkom nového, nekonečného, bezsúmračného dňa nebeského kráľovstva; vzkriesenie ukázalo veľkú lásku Boha k stvoreniu. „Lebo tak miloval Boh svet, že svojho jednorodeného Syna dal, aby nikto, kto verí v Neho, nezahynul, ale mal večný život" (Jn 3, 16).

Blažený Teodorit povedal: „Vo vzkriesení nášho Spasiteľa máme záruku nášho vlastného vzkriesenia. On prvý porazil vládu smrti a za Ním pôjde celé ľudstvo".

Isus Christos pripravoval svojich učeníkov na vlastné utrpenie, hovoril im, že musí ísť do Jeruzalema a mnoho trpieť od starešinov, prvokňazov a knižníkov, že musí byť zabitý a tretieho dňa že vstane. Učeníci boli Jeho slovami vzrušení a apoštol Peter Mu začal dohovárať slovami: „Milosrdne sebe, Pane; to sa Ti nikdy nestane!" (Mt 16, 21—22).

Marte, Lazárovej sestre, povedal Christos pred vzkriesením jej brata: „Ja som vzkriesenie i život; ten, kto verí vo mňa, aj keby zomrel, žiť bude" (Jn 11, 25). Aký zmysel, akú útechu by mali tieto slová pre nasledovníkov Christa Spasiteľa, ak by On sám nebol vstal z mŕtvych?

Jedine Jeho vzkriesenie je dovŕšením Jeho božského diela a jedine vzkriesenie dáva základ kresťanskej viere v budúce všeobecné vzkriesenie a život budúceho veku. Apoštol píše: „Christos vstal z mŕtvych, prvotina tých, ktorí zosnuli... lebo ako v Adamovi všetci zomierajú, práve tak v Christovi všetci budú oživení, ale jeden každý vo svojom vlastnom poriadku: prvotina Christos, potom tí, ktorí sú v Christovi, za Jeho príchodu... a ako posledný nepriateľ bude zničená smrť" (1 Kor 15, 20—26).

Podľa kresťanského učenia Boh stvoril človeka pre večný život, smrť je javom dočasným, ktorý vstúpil do sveta vinou diablovej závisti — cez hriech. Večný život je blažený, bez bolesti, smútku a vzdychov, v obcovaní s Bohom — to je aj pravé poslanie človeka. Najlepší predstavitelia starozákonného sveta vyjadrovali túto prirodzenú snahu človeka o večný život a chveli sa pred smrťou. Žal-

mista Dávid svedčí o tom, že jeho srdce sa zaradovalo, jeho jazyk zajasal, jeho telo sa ukľudnilo v nádeji, že „nenecháš moju dušu v ríši smrti, nedáš svojmu svätému, aby videl porušenie" (Ž 16, 9—10). Spravodlivý Jób trpiteľ povedal: „Ale ja viem, že môj Vykupiteľ žije... a keď raz toto všetko rozborí moju kožu, potom zo svojho tela uvidím Boha". Prorok Izaiáš v hĺbky vekov predvída deň Christov a volá: „Mŕtvi ožijú... vstanú. Prebuďte sa, plesajte, vy, ktorí bývate v prachu! Lebo tvoja rosa je rosou svetiel, a zem vyvrhne mŕtvych" (Iz 26, 19).

Ale rajská brána bola zatvorená i pre starozákonných spravodlivých. Až Víťaz nad smrťou vyviedol zo zatratenia tých, ktorí s vierou čakali na príchod Vykupiteľa. Túto myšlienku jasne vyjadruje sv. cirkev slovami paschálnej bohoslužby: „Dnes nastalo svetu spasenie, lebo vstal z mŕtvych Christos, ako všemocný..."

Slávnostne znejú v deň sv. Paschy slová sv. Jána Zlatoústeho: „Nikto sa neboj smrti, alebo nás vyslobodila smrť Spasiteľova... Kde je, smrť, tvoj tŕň? Kde tvoje, peklo, víťazstvo? ... Christos vstal a vládne život. Christos vstal a niet nikoho v hrobe. Christos vstal z mŕtvych a stal sa prvotinou zosnulých".

Pán nezostúpil z nebies v blesku svojej slávy, aby porazil smrť, ale prišiel ako otrok, vytrpel všetky utrpenia a muky ľudské, aby zvíťazil nad smrťou svojou vlastnou smrťou. Stal sa pravým Človekom, lebo prijal v ľudskom narodení našu prirodzenosť. Tým sa podrobil zákonom pozemského života. Prijal na seba hriechy sveta, a samozrejme i ich následok; smrť, ktorá je zákonom tohto života.

Pieseň víťazstva nad smrťou, ktorá slávnostne znie pred plášteniccou — vyobrazením Christa ležiaceho v hrobe, — hovorí o spasiteľnom význame smrti Christovej pre ľudské pokolenie. Christos leží bez dychu, upokojený od svojej práce. Ale tento kľud a pokoj veľkej soboty sa ponáša na odpočinok Boha po ukončení stvoriteľského diela. Syn Boží tu odpočíva po uskutočnení diela spásy človeka a tvorí akoby hranicu, oddeľujúcu prvé dni stvorenia od nasledujúcich, nám neznámych. Tento pokoj, pri ktorom sa uskutočňuje zánik smrti, značí súčasne koniec vlády pekla a začiatok nového života (Zjav. 21, 1).

„Znovustvorenie" človeka vyžadovalo i smrť i vzkriesenie, ako sa hovorí v liturgickej modlitbe, Christos „skrze kríž zostúpil do pekla, aby naplnil sebou všetko, roztrhol okovy smrti, vstal potom z mŕtvych tretieho dňa a nám cestu zmŕtvychvstania urobil, pretože nebolo možné, aby darca života v tlení bol držaný, stal sa počiatkom zosnulých, prvorodeným z mŕtvych, aby tak vo všetkom prvenstvo držal".

Tu sa stáva jasným, prečo Christos zvíťazil nad smrťou nie silou,

nie mocou, ale práve smrťou. A práve vo svetle takéhoto výkladu zvučia všetky naše paschálne piesne, v ktorých sa všade súčasne so vzkriesením hovorí i o smrti Christovej a Jeho utrpeniach na kríži. Toto utrpenie, smrť a vzkriesenie tvoria neprerušiteľnú reťaz udalostí. Všetky paschálne bohoslužby, všetky paschálne spevy smerujú k jednej krátkej formulácii: „Krestu Tvojemu poklaňajemsja, Christe, i svjatoje Voskresenije Tvoje pojem i slavim". — „Boh nie je Bohom mŕtvych, ale živých, lebo Jemu všetci žijú" (Lk 20, 38). Christovo vzkriesenie stiera hranicu medzi zomrelými a živými, pretože Christos vstal z mŕtvych, smrťou smrť prekonal a tým, ktorí sú v hroboch, život daroval.

Nedlho pred svojím vzkriesením Christos vzkriesil svojho mŕtveho priateľa Lazára. Povedal: „Lazár, náš priateľ, usnul; ale idem, aby som ho zobudil zo sna" (Jn 11, 11). Pre Stvoriteľa neznamená smrť človeka viac, ako jeho spánok. Práve to chcel ukázať Christos svojim učeníkom pred svojou smrťou. „Radujem sa pre vás, že som tam nebol, aby ste uverili" (Jn 11, 15).

Avšak Lazárovo vzkriesenie nebolo plným vzkriesením pre život večný. Lazár sa zobudil len k pozemskému životu a musel znovu zomrieť. Nie Lazár, ale Bohočlovek musel ako prvý vojsť do kráľovstva slávy. Založiť cestu k večnému životu musel len Tvorca všetkého. Vzkriesenie Lazára bolo len znamením, zálohou, overením možnosti všeobecného vzkriesenia.

Isus Christos, keď vzkriesil Lazára, akoby nám otvoril okno do večného života, akoby nám ukázal tvorivú moc Stvoriteľa. Vzkriesenie Christovo sa stalo pre nás večnými dverami do nového, iného, duchovného sveta, stalo sa pre nás večným víťazstvom nad smrťou, nie len jednoduchým obnovením smrteľného života. „Christos vstanúc z mŕtvych, už viacej nezomiera; smrť viacej nepanuje nad Ním" (Rm 6, 9).

Christovo vzkriesenie znamená, ako sa spieva v jednej cirkevnej piesni — „iného jestvovania večného počiatok".

Vzkriesenie Christovo nebolo len výnimočnou udalosťou zmŕtvychvstania človeka — Isusa z Nazaretu. Vstal z mŕtvych Bohočlovek, ktorý sa stal zakladateľom „nového človeka" (Ef 4, 24). Tu nie je Tvorca uprostred nebytia, ako pri stvorení sveta, nie uprostred pozemskej ničoty, ako pri svojom vtelení, ale slobodný a božský v Bohu podobnej ľudskej prirodzenosti, demonštruje svoju moc. „Takže ak je niekto v Christovi, je novým stvorením" (2 Kor 5, 17). V Christovi ľudská prirodzenosť dosiahla dokonalosti a zamilovala si Tvorcu z celého srdca, z celej duše, celou svojou silou a každou svojou myšlienkou (Lk 10, 27).

Christom ľudská prirodzenosť vystúpila na ten stupeň, ktorý jej určil Stvoriteľ pri jej stvorení, lebo ako hovorí apoštol Pavel, „tak, ako si nás v ňom vyvolil pred založením sveta, aby sme boli svätí a bezvadní pred Ním, v láske" (Ef 1, 4).

Na našu obnovu vo vzkriesení Christovom čakalo všetko stvorenie: „. . . celé stvorenstvo spolu vzdychá a spolu bolestí . . . vzdycháme v sebe, očakávajúc synovstvo, vykúpenie svojho tela" (Rm 8, 22—23). Preto sa sv. cirkev pozerá na Christovo vzkriesenie ako na obnovu života, ako na sviatok, ktorý pociťuje celá príroda: — „Teraz všetko je naplnené svetlom, nebo i zem i podsvetie. Všetko stvorenie nech slávi vzkriesenie Christovo, v ktorom je utvrdené" (kánon Paschy, pieseň 3.).

Christovo vzkriesenie je pre nás sviatkom sviatkov, najväčšou slávnosťou. Sv. Efrem Sýrsky volá: „Blahoslavený Ten, Ktorý na počiatku z milosti svojej stvoril bytosť našu a na konci času z lásky uskutočnil i našu obnovu".

Vzkriesenie Christovo je zárukou nášho života večného, nášho vstupu do kráľovstva — do nového Jeruzalema.

Sv. Ján Bohoslovec — ten, ktorý videl tajomstvá — milovaný žiak Isusa Christa, „účastník v súžení i v kráľovstve i v trpezlivosti Isusa Christa" (Zj 1, 9), vo vytržení ducha videl v deň vzkriesenia budúcnosť, videl Horný Jeruzalem: „A videl som nebo nové a novú zem . . . videl to sväté mesto, nový Jeruzalem, zostupujúce od Boha z neba, prihotovené ako nevestu, ozdobenú jej mužovi. A počul som

veľký hlas od trónu z neba, ktorý hovoril: hľa, stan Boží s ľuďmi, a bude bývať s nimi a oni budú jeho ľudom a on, Boh bude s nimi a bude ich Bohom; a Boh zotrie každú slzu z ich očí a smrti už viacej nebude ani žalosti ani kriku, ani bolesti viacej nebude, lebo prvé veci pominuli. A ten, ktorý sedel na tróne, povedal: hľa, činím všetko nové" (Zj 21, 1—5).

Pascha je najväčším cirkevným sviatkom, predzvesťou nášho vstupu do kráľovstva slávy, predzvesťou večného dňa kráľovstva Božieho. Vzkriesením Christovým bolo ľudské pokolenie prizvané k nesmrteľnosti.

„Sláva Ti" — volá veľký otec cirkvi Gregor Bohoslov. „Svojím vzkriesením si celému rodu smrteľných daroval nádej na život po vzkriesení. Oslavujeme Ťa i my — Kriesiteľ našich tiel!"

† Nikolaj,
biskup prešovský

SV. GREGOR TEOLÓG:

Slovo na sviatok Paschy

Deň zmŕtvychvstania. Aký je to pre mňa šťastlivý začiatok, keď sa môžem radovať z tejto udalosti a jeden druhého pozdraviť bozkom pokoja. Obráťme sa, bratia, nielen k tým, ktorí podľa milosti Božej čosi vykonali a vytrpeli, ale tiež k tým, ktorí nás nenávidia. Prispôsobme sa vo všetkom zmŕtvychvstaniu: odpusťme si navzájom, ja vám za to, že som bol vami premožený vo svätej veci, lebo až teraz to môžem takto nazvať, a vy mne, moji premožitelia v tejto svätej veci, keď máte smútok pre môj útek, ktorý je v očiach Božích lepší a cennejší, než ukvapenosť iných. A práve tak dobré je niečo v službe Božej odkladať, ako to kedysi urobil Mojžiš, a potom Jeremiáš, ako sa aj poponáhľať za Jeho hlasom, ako to urobil Áron a Izaiáš, len nech tento odklad a pohotovosť budú prejavom zbožnosti v závislosti od toho, čím sa

riadime — vlastnou slabosťou, alebo mocou Toho, ktorý nás volá.

Tento svätý deň mi priniesol svätenie, v tento svätý deň som na krátko odišiel, aby som sa poradil sám so sebou a opäť na tento sviatok sa vraciam, privádzajúc pekný deň Paschy ako pomocníka v mojich obavách a slabostiach. Nech ten, ktorý teraz vstal z mŕtvych, aj mňa obnoví duchom a oblečie do nového človeka. A pre nové stvorenie, t. j. pre novonarodených v Bohu, nech ma ustanoví ako dobrého vodcu a učiteľa, ktorý rád zomiera s Christom, ale spolu s Ním aj vstáva z mŕtvych.

Včera sme zabíjali baránka a pomazovali sme dvere, Egypt však oplakával prvorodených. Obišiel nás anjel smrti, lebo toto znamenie bolo pre neho strašné a vzbudzovalo rešpekt, a nás ochraňovala svätá krv baránka. Teraz v čistote sme opustili Egypt, ukrutného vládcu Faraóna a surových dozorcov. Boli sme vyslobodení z blata a z výroby tehál. Nikto nám nemôže prekážať v sviatkovaní Dňa východu na česť Pána Boha nášho. A budeme ho sviatkovať nie používaním starého kvasu hriechu a prevrátenosti, ale užívaním chleba čistoty a pravdy. Zanecháme taktiež egyptský kvas hriechu.

Včera som sa dal ukrižovať spolu s Christom, dnes spolu s Ním sa mi odkrýva sláva, včera dal som sa s Ním zabiť, dnes sa opäť vraciam k životu. Včera zostúpil som s Ním do hrobu, dnes s Ním vstávam z mŕtvych.

Prinesme teda dary Tomu, ktorý za nás podstúpil utrpenie a pre nás vstal z mŕtvych. Možno si myslíte, že hovorím o zlate a striebre, alebo snáď o lesklých drahokamoch. Všetko toto je materiálne, pochádza zo zeme a na nej zostáva, a ich väčšiu časť majú v rukách ľudia zlí, otroci zemského bohatstva a kniežatá tohto sveta. Namiesto toho prinesieme ako dar sami seba, ten najcennejší a najmilší poklad Boží. Oddajme Mu dušu, ktorá je stvorená na Jeho obraz, doceňme sami seba, vzdajme slávu Bohu, osvojme si moc Christovho tajomstva a nech je nám jasné, prečo Christos umrel.

Buďme podobní Christu, lebo aj Christos sa stal podobný nám. Staňme sa skrze Neho bohmi, lebo On skrze nás sa stal človekom. Prijal na seba to, čo je horšie, aby nám dal to, čo je lepšie. Stal sa chudobným, aby sme boli obohatení Jeho chudobou. Stal sa sluhom, aby sme my boli slobodní. Zoostúpil dole, aby sme my boli vzatí hore. Dovolil, aby bol pokúšaný, aby sme my zvítazili. Zažil potupu, aby sme my boli oslávení: zomrel, aby nás zachránil: vystúpil na nebo, aby priviedol k sebe tých, ktorí sú na zemi, lebo premohol ich hriech. Nech každý dá všetko, nech všetko ako

dar prinesie Tomu, ktorý sám seba obetoval za nás. Avšak najväčšou obeťou bude vstup do tajomstva, čiže osvojenie si tých vlastností, akými sa vyznačoval On sám, keď kvôli nám prijal naše.

Prinášam vám do daru, ako vidíte, pastiera, keďže je to milé Dobrému Pastierovi a žiada si to pre vás ako Jeho poddaných. On predsa vydal svoj život za svojich verných. On sa vám oddáva v podobe nie jedného pastiera, ale dokonca dvoch...

Do kamenného chrámu privádza chrám živý. Tento posledný v porovnaní s prekrásnou a nebeskou svätyňou je skromný a neveľký, ale pre Neho veľmi cenný, lebo je vybudovaný s veľkou námahou, avšak možno povedať, že hodnou tejto námahy; veď On vám dáva všetko, čo má. Obdivujem nádheru ducha, alebo skôr lásku otca k deťom. Christos vám dáva jeho starosť, moju mladosť, túto svätyňu, arcikňaza, dedičа, kázanie slova, po ktorom túžite. A nebudú to cvičenia bez obsahu, ktoré sa rozplývajú vo vzduchu a dôjdu iba do uší (nie však do srdca), ale budú také, aké Duch svätý vypisuje a vyrezáva na kamenných tabuliach alebo v srdci. Nie je možné vypisovať ich len povrchne, aby boli skoro zmazané, ale naopak, treba ich vpísať hlboko nie atramentom, ale Božou milosťou.

A tento nový, šedivý Abrahám, patriarcha, ctihodný muž, vážený, vtelenie každého dobra, vzor čnosti, kňazská dokonalosť, prináša vám ako dar jediného syna, prináša ho teraz Pánovi ako dobrovoľnú obetu, zrodenú z prisľúbenia. Vaším darom pre Boha i pre mňa bude to, že sa dáte dobre viesť. Budem vás vodiť po zelených lúkach a popri osviežujúcich vodách. Dobre poznáte svojho dušpastiera a on pozná vás. Za jeho pastierskym hlasom, ktorý vás volá k slobode, prejdete cez Božiu bránu. Nepôjdete za cudzím, ktorý preskakuje ohradu ako zlodej a lotor. Nebudete načúvať cudziemu hlasu, ktorý sa k vám vkráda a odvádza od pravdy, rozprašuje ovečky po horách, pustatinách, skalách a po Bohom opustených miestach. Tento hlas môže vás odviesť od zdravej viery, to znamená od viery v Otca, Syna i Ducha svätého, od viery v jedno Božstvo a jednu moc. Verné ovečky vždy načúvali Božiemu hlasu a prial by som si, aby tak robili aj moje. Cudzí hlas zvodnými slavami rozháňa verných a odvádza ich od pravdivého a najvyššieho Pastiera. Potrebné je, aby sme všetci, kňazi i veriaci, zďaleka obchádzali tento cudzí hlas ako nezdravú a smrtonosnú pašu a viedli vás. Vďaka tomu budeme všetci už tu na zemi tvoriť jednotu, a tiež vo večnom odpočinutí v Christu. Jemu nech je sláva a moc na veky. Amen.

Preložil Š. P.

Sv. Juraj — veľkomučeník, víťaz

V čase, keď sa príroda prebúdza k novému životu, keď kresťanská duša oslavuje a teší sa zo svetlého Christovho vzkriesenia, vyzýva nás Cirkev oslavovať sviatok a pamiatku sv. Juraja — veľkomučeníka. Jeho život, pôsobenie a mučenícky koniec je spojený s dobou vlády cisára Diokleciána. Tento muž stál na čele rímskeho impéria v r. 284—305. Prvé roky jeho vlády sú pre kresťanov pomerne priaznivé. Samotný cisár, i keď bol stúpencom mnohobožstva a modloslužobníctva, bol ku kresťanskej Cirkvi tolerantný. Toto relatívne kľudné obdobie využilo kresťanstvo na rozšírenie svojho vplyvu a autority, ako svedčí Plinius ml., „medzi všetkými stavmi a pohlaviami." Politicko-filosofickými machináciami ľudi nevraživých voči kresťanstvu bolo toto postavené na pozíciu protispoločenskú, čo malo za následok novú vlnu ukrutného prenasledovania. Spôsoby mučenia a týrania boli v tejto dobe tak kruté, že mnohí mučeníci tejto doby dostali v Cirkvi pomenovanie mexalomartires— veľkomučeník. Jedným z nich je aj sv. Juraj — víťaz.

Bol to mladý muž, ktorý sa z radového vojaka rímskeho impéria dostal až za člena cisárskej gardy. Ocitol sa teda v blízkosti cisára a pri svojich schopnostiach mal možnosť získať si dobré postavenie a budovať pre seba budúcnosť. Svojím činom však nám ukázal, že netúžil po pozemskom živote a že svoju budúcnosť si zakladal pre život večný. Po smrti rodičov zdedil pomerne veľké bohatstvo a majetok, dokázal však zvíťaziť nad márnosťou pozemského blaha a toto zdedené bohatstvo rozdal chudobným a biednym. Tento fakt ukazuje na to, že duch kresťanstva prenikol celú jeho dušu. Toto bolo prvé víťazstvo, ktoré získal sám nad sebou i márnosťou pozemského bohatstva. Svoju príslušnosť ku kresťanskej Cirkvi začína prejavovať práve v čase najkrutejšom pre kresťanstvo a jeho prívržencov. V celej Malej Ázii horia kresťanské chrámy, pália sa sv. knihy, hromadne vyhasínajú životy kresťanov, mučenícky zomierajú celé skupiny ľudí. Za jediný mesiac bolo v Malej Ázii umučených asi 15 tisíc kresťanov. Väznice sú preplnené a tu v týchto podmienkach a za týchto okolností sa prejavuje sv. Juraj ako opravdový a oddaný kresťan, ktorý sleduje príklad svojho učiteľa Christa.

Pomáha trpiacim spolubratom, a ak je to možné, prepustí ich tajne z väzenia. Toto jeho počínanie však nezostalo utajené. Cisár, považujúc to za činy konané z mladíckej nerozvážnosti, menuje Juraja náčelníkom svojej gardy, mysliac si pritom, že ho tým odláka od trpiacich kresťanov. No ani tento krok cisára ani vidina vysokého postavenia nezviedli Juraja z nastúpenej cesty. Stále vystupuje ako horlivý a oddaný stúpenec Christa dokazujúc a uplatňujúc v živote Jeho idey. Z náčelníka cisárskej gardy sa priamo na cisárskom dvore stáva horlivým obhajcom pravdy a čistoty viery. Jednoznačne a kategoricky sa stavia proti klaňaniu sa mŕtvym modlám pohanského mnohobožstva. Cisár Dioklecián v snahe zachrániť Juraja, sľubuje rôzne vyznamenania a výhody, no sv. Juraj aj tu odoláva a víťazí nad týmto pokušením, cítiac a vyhlasujúc sa za vojaka Christovho. Dioklecián prikročil k tvrdému zákroku voči Jurajovi, keď tento otvorene obviňuje cisára z modloslužobníctva. Za toto podstupuje sv. Juraj mučenie na železných kolesách, jeho telo trhajú železnými hákmi, na jeho hruď je položený ťažký kameň, no jeho viera je silná a fyzické mučenie ju nedokázalo zlomiť. Vidiac nezlomnú vieru Juraja, dáva ho Dioklecián hodiť do ohňa, aby skončil s jeho životom. Sv. Juraj však zázračným spôsobom vychádza z ohňa bez následkov. Bol preto uvrhnutý do väzenia, kde očakával svoju smrť. Tu vo väzenských múroch sa svojmu služobníkovi zjavuje Christos a naplňuje slová: ...a ten kto miluje mňa, bude milovaný mojím Otcom, i ja ho budem milovať a zjavím mu seba"! (Jn. 14, 21). Mnohí z tých, čo sledovali mučenie a horlivosť Juraja, no najmä zázraky, ktoré sa diali v súvislosti s mučením sv. Juraja, sa presvedčovali, že ten, ktorého Juraj tak smelo obhajuje a hlása, neviditeľne s ním prebýva. Jednou z mnohých bola aj cisárovná Alexandra, ktorá vidiac mučenícky koniec Juraja, sa verejne prihlásila ku kresťanstvu. Sv. veľkomučeník Juraj prijal mučenícku smrť; bol sťatý mečom r. 303 v Nikomédii.

Kresťanský svet uctieva pamiatku sv. Juraja, veľkomučeníka. Christova Cirkev oslavuje tohto obhajcu pravdy a čistoty slovami: „...od diavolskija lesti oladenivšuju zemľu dobri dilal jesi, ternovoje služenije iskoreniv idolskoje, pravoslavia viry lozu nasadil jesi, timže točiši iscilenija vo vsej vselennij virnym..." (Stich. na Hosp. vozvach)

Pripomíname si pamiatku mučeníka, ktorý je aj nám veľkým vzorom a príkladom. Aj pre kresťanov dnešnej doby je nevyhnutné byť človekom prostým, milujúcim čistotu telesnú i duchovnú, byť obetavým vo viere a pevným pri odolávaní pokušeniu. Sv. veľkomučeník Juraj nám svojím životom dokázal, ako neochvejne treba ísť za Christom, pokiaľ túžime Christa vidieť. Ukázal nám, že cesta za Christom je veľmi ťažká, ale nie nemožná, že za túžbu vidieť Christa, byť pri Ňom — treba obetovať všetko.

Tomuto svätcovi je zasvätených mnoho našich chrámov, miest a dedín. Preto vy, ktorí ste poručení pod ochranu nebeského ochrancu sv. Juraja, ale i všetci ostatní verní služobníci Christa, upierajúc svoju myseľ v modlitbách, prosme sv. veľkomučeníka Juraja: „...uhodniče Christov i zastupniče teplij, neprestaj moľasja o rabich Tvojich."

Ján Gliganič, duchovný

Ekumenický chrám kresťanského Bohoctievania

(Pokračovanie)

Keď v rokoch 1089—90 ohrozili Byzanciu Turci Selžuci a Pečenegi, cisár Alexej I. Komnena sa obrátil s prosbou o vojenskú pomoc na rímskeho pápeža Urbana. Tak sa zorganizovalo vojsko zvané križiacké — na pomoc Byzancii. Veľmi skoro sa však myšlienky na pomoc Byzancii a na oslobodenie sv. Zeme, predovšetkým Sv. Hrobu, od islamu, zmenili na túžbu po zbohatnutí. Keď 15. júla 1099 križiaci dobyli Jeruzalem, konala sa v chráme sv. Hrobu ďakovná bohoslužba uprostred všeobecného plienenia a masakry jaruzalemského obyvateľstva, moslimov, židov i pravoslávnych kresťanov. Mučili pravoslávnych mníchov, aby zistili úkryt pravého sv. kríža a iných významných relikvií. Začali násilím prevádzať pravoslávnych na katolíctvo. Z kaplniek chrámu Sv. Hrobu vyhnali príslušníkov východných cirkví, ktoré tam dovtedy mali právo vykonávať bohoslužby. Napokon sa im podarilo vyhnať pravoslávnych i z chrámu Sv. Hrobu a dosadiť tam svoje latinské duchovenstvo. Zvolili si aj svojho latinského patriarchu, hoci sa to priečilo kanonickým predpisom, pretože existoval pravoslávny jeruzalemský patriarcha.

Keď sa takto križiaci stali pánmi Jeruzalema, začali s veľkou prestavbou chrámu Sv. Hrobu. Pri chráme Anastasis na východ vybudovali priečnu chrámovú loď s presbyteriom. V južnom krídle tejto lode postavili vedľajšiu, ktorá prilieha k vyššie položenej kaplnke na Golgote a takisto sa stavia vedľajšia loď v severnom krídle. Vchod do tohto chrámu je z južnej časti, takže zaniká chrám Presvätej Bohorodičky. Pri tomto vchode nad kaplnkou 40 mučeníkov postavili zvonicu s kupolou do výšky 4 poschodí. Vysviacka obnoveného chrámu sa vykonala 15. júla 1149.

V šestnástom storočí, presnejšie r. 1555, na žiadosť cisára Karola V. dovolil sultán Sulejman II. františkánom znovuvybudovať kaplnku Sv. Hrobu, ktorá bola zničená zemetrasením, ktoré zničilo i zvonicu, takže v súčasnosti nie je vyššia ako 2 poschodia a je bez kupole.

Obnovený chrám Sv. Hrobu si zachoval svoju podobu až do požiaru v r. 1808. Oheň, ktorý vznikol v noci z 11. na 12. októbra vinou nepozorného pútnika v arménskej kaplnke, sa rozšíril do chrámu — rotundy Anastasis, kde zhorela kupola, rozšíril sa na presbyterium a vedľajšiu južnú loď až po kaplnku na Golgote. Po požiari pravoslávni Gréci so súhlasom ottomanského sultána začali s opravou chrámu Sv. Hrobu. Pri tejto oprave urobili niekoľko zmien. Prestavali presbyterium na samostatný chrám obrátený na východ s oltárnou apsidou, ktorá je na mieste oltárnej apsidy býv. chrámu Martyrion, čiže Konštantínovej katedrály. Kupola na chráme Anastasis vydržala len 50 rokov. V roku 1869 vymenili jej drevenú konštrukciu na železnú, ale už r. 1927 ju zemetrasenie znovu poškodilo a museli ju podoprieť.

Chrám Sv. Hrobu je vysoký a mohutný, na južnej strane si zachoval podobu z križiackych čias. Tu je tiež jediný vchod do chrámu z ľavej strany cez veľké dvere. Druhý vchod vedľa tohto bol v 13. storočí zamurovaný a na mieste tretieho vchodu na pravej strane je kaplnka Utrpenia so samostatnou kupolou.

Konštantínova stavba chrámu Sv. Hrobu bola vybudovaná v rímskom slohu pre vtedajšie časy typickom. Chrám prešiel mnohými prestavbami a rekonštrukciami a zachoval sa nám v slohu barokovom. Postupom času chrám obkolesili rôzne stavby, kaplnky, kláštory. Je tam i rezidencia pravoslávneho jeruzalemského patriarchu, grécky monastier, františkánsky kláštor, etiópsky kláštor, cirkevné zastupiteľstvá a i.

Mnohé prestavby a zásahy do stavby zapríčinili nestabilnosť celého chrámu, ktorý musí byť na mnohých miestach podopretý. V r. 1962 sa začalo s rekonštrukciou chrámu, znovu poškodeného zemetrasením. Po dohode každá z troch cirkví, ktorým patria hlavné svätyne chrámu, sa podieľajú na rekonštrukcii svojej časti. Sú to pravoslávni Gréci, františkáni, ktorí zastupujú rím.-kat. cirkev, a Arméni.

(Pokračovanie)

Prot. Michal Dandár

Komplex chrámu Sv. Hrobu v Jeruzaleme.

Obete hrdinov neboli márne

Jedenásty apríl sa vo svete spomína ako Deň medzinárodnej solidarity oslobodených politických väzňov a bojovníkov proti fašizmu.

Pred 36 rokmi, dňa 11. apríla 1944, ozbrojení väzni oslobodili koncentračný tábor Buchenwald. Koľko odhodlania a hrdinstva bolo v tomto vystúpení politických väzňov!

S výrazom pietnej úcty skláňame sa pred hrdinami, ktorí stáli v prvých radoch bojovníkov proti fašizmu. Mnohí z nich položili svoje životy za náš život, za naše šťastie žiť v demokratickom štáte a v mieri. Žili pre šťastie iných, na seba nehľadeli. Žili a zomierali za našu slobodu.

Naša sloboda a dnešný mierový život sa rodili z veľkých obetí. Veľké obete museli byť prinesené pre víťazstvo nad nemeckým, talianskym a japonským fašizmom. Fašistickí vodcovia spomínaných štátov sa už videli vládcami nad celým svetom. Preto sa proti nim zomkli mohutné sily v jednotnom protifašistickom odboji.

Ľudstvo draho zaplatilo za Hitlerove plány na ovládnutie sveta. Na frontoch a vo vykynožovacích táboroch smrti zomierali vojaci a vlastenci. Vojnové udalosti neušetrili ani milióny civilného obyvateľstva, ktoré zomieralo pri bombardovaní, od granátov i guliek okupantov. Ľudia trpeli nedostatkom potravín, chorobami i nedostatkom liekov.

Nesmierne trpeli a hromadne zomierali väzni vo vykynožovacích táboroch. Hrozivo znejú názvy koncentračných táborov: Oswiencim, Majdanek, Treblinka, Mauthausen, Dachau, Rawensbrück i Terezín. V koncentračných a zajateckých táboroch zahynulo rukou fašistických vrahov viac ako 12 miliónov nevinných obetí.

Náš ľud nezabúda na národného hrdinu Júliusa Fučíka. Aj cez múry temnice mohutne zazneli slová jeho plamennej výzvy k národom sveta: „Ľudia, mal som vás rád, bdite!" Aj dnes majú tieto slová pre svet veľký význam.

Ani ľud veľkého Sovietskeho zväzu, ktorý niesol hlavnú ťarchu boja proti fašizmu a ktorý zaplatil obeť najvyššiu — 20 miliónov životov svojich občanov, nezabúda na svojich hrdinov. Symbolom hrdinu, vlastenca i mučeníka je sovietsky generál a vedec Dmitrij Karbyšev. Ťažko ranený padol do fašistického zajatia. Za to, že odmietol zradiť svoju vlasť, odsúdili ho na mučenícku smrť. V 12° mraze ho polievali studenou vodou, kým sa nepremenil na ľadový stĺp. Keď zomieral, povzbudzoval svojich spoluväzňov, aby mysleli na oslobodenie svojej vlasti. Hrdina dokázal nielen hrdinsky žiť, ale aj umierať.

V koncentračnom tábore zahynul aj verný syn nemeckého pracujúceho ľudu — Ernst Thälmann. Jeho pamiatku si dnes uctieva nielen nemecká robotnícka trieda, ale aj pracujúci celého sveta.

Hrdinstvá a obete bojovníkov proti fašizmu neboli márne. Z obetí sa zrodil

mier. Z uvedomelej práce pre mier a pevnej obrany mieru je možné dnes trvalý mier uchovať. Tak, ako sa vytvárala jednota v protifašistickom odboji počas druhej svetovej vojny a okupácie, tak treba teraz ukovať pevnú jednotu na obranu svetového mieru. Táto jednota na obranu svetového mieru sa znovu rodí. V prvých radoch bojovníkov za mier stoja pracujúci socialistického spoločenstva. S nimi v pevnej jednote sú aj pracujúci v tých rozvojových krajinách, ktoré za našej pomoci, v spolupráci so socialistickými krajinami nastúpili na cestu nekapitalistického rozvoja.

Proti prípravám na tretiu svetovú vojnu protestujú aj pracujúci západných krajín, najmä v záp. Európe. Protestujú proti plánom vlád a prezidentov USA, aby sa ich krajiny stali atómovou strelnicou.

Svet nezabúda na hrôzy vojny, na nezmyselné vraždenie a obete ľudstva pre zisky zbrojárov a pre vojenskú slávu poľných maršálov.

Zápas za trvalý mier sa ešte neskončil. Pracujúcich celého sveta čaká ešte historická úloha — vybojovať si právo na život v mieri.

Naši občania stoja po boku pracujúcich v socialistických krajinách v prvých radoch bojovníkov za mier. Heslo „Buduj vlasť, posilníš mier" už hlboko preniklo do vedomia a do srdc našich ľudí. Vedia, že dobrou prácou upevňujeme našu vlasť a celé socialistické spoločenstvo. Vedia, že naše úspechy a životné istoty pre pracujúcich vyvracajú nepravdy šírené štvavými vysielačkami zo západu.

Pracovné úspechy závodov, družstiev i jednotlivcov sú teraz také významné, aké boli hrdinstvá bojovníkov proti fašizmu počas vojny proti fašistickým okupantom.

Na hrdinov nezabúdame, v zápase o trvalý mier pokračujeme.

Pokračovací výbor KMK, Eisenach 1980

REZOLÚCIA O ÁZII

Ázia, ktorá je najľudnatejším svetadielom, je súčasne aj svetadielom najchudobnejším. To nepramení z jej kultúrneho dedičstva alebo z nedostatku prírodných zdrojov. Súvisí to s jej ekonomickým vývojom. Bremeno kolonializmu v minulosti ako aj západný imperializmus v súčasnosti, uvrhli tento svetadiel do biedy a rozvojovej zaostalosti.

Je pravda, že takmer všetkým ázijským národom sa podarilo získať formálnu politickú nezávislosť, avšak ich ekonomická zaostalosť ich o plody tejto nezávislosti pripravila. Západné imperialistické mocnosti zatiahli ázijské krajiny do vojenských paktov a ovládli ich pod maskou ekonomickej pomoci (dovozné obmedzenia, závislosť na pôžičkách Svetovej banky a Medzinárodného menového fondu). Neokolonializmus prispel k nastoleniu bábkových diktatúr a vedie k destabilizácii pokrokových režimov v Ázii.

Dnešná ázijská sociálne-politická situácia predstavuje zhoršenú úroveň života širokých más ľudu vo väčšine týchto krajín. Je to výsledok paktovania sa domácej elity s nadnárodnými korporáciami, vedúce k ekonomickému vykorisťovaniu a podpore reakčných vlád za pomoci vojenskej sily a k trvalému narušovaniu demokratických práv národov.

KMK vyhlasuje svoju solidaritu so všetkými silami v Ázii, ktoré povstali za

nezávislosť a rozvoj. Znovu potvrdzujeme svoju solidaritu, ktorá nás zjednotila už v minulých rokoch s národmi Indočíny. V svetle toho, čo už bolo povedané, zaujímame tieto stanoviská:

1. Podporujeme návrhy Socialistickej republiky Vietnamu Čínskej ľudovej republike na riešenie hraničných konfliktov a k nastoleniu normálnych vzájomných vzťahov.

2. Podporujeme požiadavku Ľudovej republiky Kambodže, aby jej bolo priznané právo legitimne zastupovať ľud Kambodže v Spojených národoch a v rôznych medzinárodných organizáciách.

3. KMK musí uznať potreby vlády Laosu a ľudu tejto krajiny na obranu ich nezávislosti a suverenity.

Podporujeme návrhy ministrov zahraničia Laosu, Kambodže a Vietnamu z 18. 7. 1980 na udržanie mieru a stability v juhovýchodnej Ázii.

4. KMK znovu vyjadruje svoju podporu znovuzjednoteniu Kórey na troch princípoch nezávislosti mierového znovuzjednotenia a národnej jednoty, ktoré boli formulované 4. 7. 1972 Spoločným vyhlásením Severu a Juhu a boli odsúhlasené Severnou a Južnou Kóreou.

5. Protestujeme proti znásilňovaniu základných práv juhokórejského ľudu, proti masakrám, zabíjaniu a svojvoľnému väzneniu. Vyzývame vládu Južnej Kórey, aby zrušila neospravedlniteľný rozsudok smrti nad Kim Dae Jungom a oslobodila uväznených demokratov, medzi ktorými sú i kresťania.

6. Protestujeme proti imperialistickej činnosti vedúcej k militarizovaniu Indického oceánu, najmä proti vybavovaniu amerických vojenských základní jadrovými zbraňami. Podporujeme požiadavku na zvolanie svetovej konferencie OSN o premene Indického oceánu na zónu mieru, ktorá by sa mala konať v r. 1981 v Srí Lanke.

7. Uznávame, že oživenie japonského militarizmu sa stáva nebezpečnou tendenciou v oblasti Tichého oceánu. Rokovanie medzi USA a japonskou vládou smerujú k zvýšeniu japonského vojenského rozpočtu o 1 % celkového národného dôchodku. Japonsko je jedinou krajinou na svete, ktorá zažila skúsenosti s atómovou bombou a prežila masovú vraždu v Hirošime a Nagasaki v r. 1945. S vedomím toho, že jadrová vojna je absolútnym zlom, Japonsko pred celým svetom slávnostne vyhlásilo, že neobnoví nikdy svoju vojenskú moc. To je tiež uvedené v článku 9 japonskej ústavy. Trvať na tomto ústavnom záväzku bude najlepším príspevkom k udržaniu mieru v oblasti Tichého oceánu.

8. V nedávnych mesiacoch sa v KMK diskutovalo o zložitosti situácie v Afganistane. Pokračovací výbor KMK vyjadril svoj súhlas s tým, že:

a) uznáme potrebu a podporujeme národnú revolúciu za demokratizáciu a sociálnu spravodlivosť afgánskej spoločnosti,

b) politické riešenie afgánskeho problému sa musí dosiahnuť rokovaním na základe medzinárodných dohôd a záruk.

Na ázijskom kontinente existuje veľa svetových náboženstiev s miliónmi veriacich. Preto žiadne politické rozhodnutie v tejto oblasti nemôže sa uskutočniť bez uváženia morálnych a náboženských faktorov. KMK v svojej činnosti v Ázii venuje zvláštnu pozornosť spolupráci rôznych náboženstiev za mier a spravodlivosť, za rozvoj kontinentu, oslobodenie od vykorisťovania a útlaku.

KMK vyzýva všetky cirkvi, kresťanov a mierumilovných ľudí na celom svete k solidarite s národmi Ázie, ktoré trpia násilím a neokoloniálnym vykorisťovaním. KMK je presvedčená o tom, že zásady Bandungskej konferencie z r. 1955, ktoré viedli k založeniu hnutia nezúčastnených, majú rovnaký význam pre Ázia ako Záverečný akt o bezpečnosti a spolupráci pre Európu. Tieto zásady zahrnujú vytvorenie skutočných predpokladov pre mier a bezpečnosť, zachovanie suverenity a územnej celistvosti, vylúčenie násilia zo vzťahov medzi štátmi a uznanie nevmešovania sa do vnútorných záležitosti iných štátov.

Zo života Pravoslávnej bohosloveckej fakulty

ŠTVRTÉ SYMPÓZIUM BOHOSLOVECKÝCH FAKÚLT V ČSSR

Našej verejnosti je už dobre známe, že naše cirkvi ako aj ich bohoslovecké fakulty sa mnoho rokov venujú intenzívnej mierovej činnosti a svojou prácou aktívne podporujú svetové úsilie o zachovanie mieru a uvoľnenie medzinárodného napätia, o nové a spravodlivejšie usporiadanie sveta. Jednou z aktívnych foriem tejto práce je tiež zvolávanie sympózií bohosloveckých fakúlt v ČSSR, na ktorých sa v spolupráci s Kresťanskou mierovou konferenciou usilujú o hlbšie osvetlenie mierovej problematiky a posilnenie mierovej aktivity vo svete. Z týchto sympózií vzišli významné materiály a dokumenty pre prácu Mierového kongresu v Moskve, bola zhodnotená 20-ročná práca KMK a boli vyslovené závažné návrhy pre ďalšiu mierovú prácu našich cirkví a bohosloveckých škôl. Posledné, štvrté sympózium, sa konalo v dňoch 2. a 3. marca 1981 na našej Pravoslávnej bohosloveckej fakulte v Prešove za účasti profesorov z Husovej čsl. bohosloveckej fakulty v Prahe, Komenského evanjelickej bohosloveckej fakulty v Prahe, Slovenskej evanjelickej bohosloveckej fakulty v Bratislave a našej fakulty ako hostiteľskej. Témou tohto sympózia bolo: Idea mieru v cirkevných dejinách. To znamená, že profesori jednotlivých fakúlt a príslušníci svojich cirkví usilovali sa čerpať z dejín a tradícií svojich cirkví všetko, čím je možné podporiť mierové úsilie dnešnej doby, nové mierové iniciatívy ZSSR a ostatných mierumilovných krajín a ľudí na svete a toto úsilie patrične zdôvodniť. Prednesené referáty ukázali veľké myšlienkové a historické bohatstvo v tejto oblasti, ktoré ukazuje, že mier a spravodlivosť v ľudskom živote sú neodmysliteľným predpokladom opravdivého života človeka na zemi, že ich ochrana je našou prvoradou úlohou a že nebezpečenstvá, ktoré mier ohrozujú, sú dnes veľké a treba urobiť všetko na ich odvrátenie. A hoci tu boli predstavitelia rôznych cirkví a vyznaní, v tomto smere zo všetkých referátov zaznel jednotný hlas na obranu mieru a sociálnej spravodlivosti vo svete. Ukazuje sa, že takéto sympóziá majú veľký význam a sú faktorom zblíženia a dorozumenia, že majú aj ekumenický význam a sú mocným podnetom k spoločnej práci pre dobro ľudstva.

Za našu Pravoslávnu bohoslovecku fakultu boli prednesené tieto referáty a diskusné príspevky:

Prot. dr. Pavel Aleš prednesol zaujímavý referát na tému: Mierové aspekty v cyrilometodejstve, v ktorom poukázal na život a činnosť sv. bratov Cyrila a Metoda, na ich praktickú, misijnú a teologickú činnosť, z ktorej vybral myšlienky a fakty, ktoré svedčia o tom, že ich práca, ako aj duch a viera celej východnej cirkvi sú založené na idei pokoja a lásky so všetkými ľuďmi na svete, aj s nepriateľmi a živo zobrazil aktuálnosť odkazu týchto významných ľudí pre dnešnú dobu, pre dnešnú službu svetu, mieru a spravodlivosti.

Odb. as. našej fakulty prot. Peter Kormaník hovoril na tému: Idea

zmierenia v liturgickej cyrilometodejskej tradícii. Niet takej bohoslužby v našej cirkvi, ktorej by bola cudzia idea zmierenia človeka s Bohom a s ľuďmi navzájom. A toto veľké liturgické bohatstvo je mocným impulzom k mierovej činnosti cirkvi. Doc. dr. Jaroslav Šuvarský, kancelár MR, predniesol pozoruhodné fakty z činnosti vladyku Gorazda na tému: Vladyka Gorazd a mier. Vladyka Gorazd bol veľkým bojovníkom za mier, odvážil sa vyzvať všetky pravoslávne cirkvi k bdelosti pred narastajúcim fašizmom pred druhou svetovou vojnou a nakoniec obetoval aj svoj vlastný život, čím dokázal, že jeho slová a jeho činy sa nikdy nerozchádzali, čo potvrdzuje, že dobre porozumel slovám evanjelia a príkladu samotného Spasiteľa, za čo si ho náš ľud a naša cirkev bude vždy ctiť a vážiť.

Prot. dr. Štefan Pružinský hovoril na tému: Christocentrizmus v pravoslávnej teológii — predpoklad mierovej činnosti cirkvi. Poukázal na ten najvlastnejší predpoklad mierovej činnosti cirkvi, na povahu a štruktúru našej cirkvi, na jej poslanie a službu svetu, ktorá vychádza z najvlastnejších základov našej kresťanskej viery.

Na záver sympózia bolo vydané vyhlásenie, ktoré v prílohe zverejňujeme. Veríme, že toto sympózium splnilo svoje poslanie a že účastníci sympózia si odniesli dobré dojmy z návštevy nášho mesta, kraja, cirkvi a našej bohosloveckej školy. Za ich snahu a ochotu prispieť k dobrému priebehu tohto sympózia aj touto cestou ešte raz úprimne ďakujeme a veríme, že sa v tejto dobrej tradícii bude aj naďalej pokračovať.

Vznášame vďaku aj Otcovi nášmu nebeskému za jeho ochranu a lásku, za Jeho požehnanie k tejto práci cirkví pre dobro celého sveta a našu spásu, aby upravil nohy a kroky všetkých ľudí na cestu pokoja a spravodlivosti.

VYHLÁSENIE

Dňa 2. a 3. marca 1981 zišli sa na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte v Prešove profesori Husovej bohosloveckej fakulty v Prahe, Komenského evanjelickej bohosloveckej fakulty v Prahe, Slovenskej evanjelickej bohosloveckej fakulty v Bratislave a hostiteľskej fakulty na spoločnom sympóziu. Téma sympózia znela: Idea mieru v cirkevných dejinách. Prednesené štúdie k pravoslávnemu-cyrilometodejskému, husitskému a k bratskému odkazu, ako aj k odkazu svetovej reformácie a katolíckeho modernizmu u nás ukázali, aké aktuálne podnety vyplývajú pre súčasný mierový zápas vo svete z tradícií našich cirkví.

Dejinné poznanie je spoľahlivým základom a živou inšpiráciou pre lepšie porozumenie súčasnej situácie ľudstva. V tom zmysle sa zapojujú profesori zmienených štyroch bohosloveckých fakúlt už roky do domáceho a medzinárodného úsilia o svetový mier v spolupráci s Kresťanskou mierovou konferenciou. V súčasnej dobe pociťujú spolu s inými znepokojenie nad zhoršovaním sa medzinárodných vzťahov. Príčina nie je neznáma. Možno ju charakterizovať ako nezodpovedný prístup reprezentantov svetovej moci kapitálu k základným otázkam spravodlivejšieho života ľudstva. Nikto z čestných ľudí sa nemôže mlčky prizerať k rastúcej agresivite týchto kruhov, k prejavujúcemu sa sociálnemu cynizmu, k spoliehaniu sa na moc a politické vydieranie.

Preto sa stavajú aj bohoslovecké fakulty proti snahám o zvrátenie procesu uvoľňovania v medzinárodných vzťahoch, proti ziskuchtivému absurdnému stupňovaniu zbrojenia, proti zavádzaniu nových raketových systémov a ďalších druhov jadrových zbraní a výslovne tiež proti ich ďalšiemu rozmiestňovaniu v Európe. V tomto smere podporujú uvážené a sľubné najnovšie návrhy Sovietskeho zväzu na pokračovanie v ceste za odzbrojením.

Teológovia všetkých štyroch fakúlt v Československu vyslovujú nádej, že kresťania v zodpovednosti svojej viery podporia kladné snahy o mierový život a budú čeliť antisocialistickým náladám a každej propagande, ktorá prináša zhoršovanie medzinárodného spolunažívania. Táto propaganda je spojená so šikanovaním demokratov v západoeurópskych štátoch a v USA i s fašisticko-teroristickými pokusmi o likvidáciu stúpencov a podporovateľov národne oslobodzovacieho boja na ostatných kontinentoch. Nové, spravodlivejšie usporiadanie sveta je životnou nevyhnutnosťou!

Účastníci sympózia dúfajú, že v cirkvách, v politike a v medzinárodných vzťahoch prevládne zodpovedný prístup k dejinným úlohám súčasnosti, aby bol zachovaný a upevnený svetový mier a bola dovršená žiaduca sociálna prestavba súčasnej ľudskej spoločnosti.

V Prešove 3. marca 1981.

Životné jubileum

Významného jubilea sa dožil dňa 19. februára 1981 — päťdesiat rokov od svojho narodenia d. o. prot. Juraj Lovič, správca pravoslávnej farnosti Falkušovce, okres Michalovce.

Náš jubilant o. Juraj sa narodil 19. februára 1931 v Uliči, okres Humenné. Maturoval v Prešove, kde absolvoval aj Pravoslávnu bohoslovecku fakultu. Po jej ukončení bol vysvätený dňa 19. septembra 1954 v Michalovciach na kňaza Preosvieteným vladykom Metodom (Millym), vtedajším biskupom michalovským. Svoju kňazskú činnosť začal na farnosti Lukov, okres Bardejov, neskôr v Kojšove, okres Spišská Nová Ves a od roku 1968 pôsobí na farnosti Falkušovce, okres Michalovce. Na túto farnosť prišiel v búrlivom roku 1968 a svojou obetavosťou sa pričinil o udržanie a konsolidáciu pravoslávnej farnosti, kde si ho pravoslávni veriaci veľmi obľúbili. Jubilant je dobre známy veriacim nielen v michalovskej eparchii, ale aj v prešovskej eparchii, kde často vypomáha počas Veľkonočných a

Vianočných sviatkov podľa kalendára starého štýlu.

Skoro za 27-ročné kňazské pôsobenie na každej zo spomínaných farností svojou usilovnosťou prejavil svoju úspešnú pastorizačnú činnosť a aj pri skrášľovaní chrámov, najmä vo Falkušovciach, kde za jeho pôsobenia bola postavená nová farská budova, prevedené vykurovanie v chráme s opravou a elektrické automatické zvonenie. Za túto záslužnú kňazskú činnosť mu boli udelené viaceré cirkevné vyznamenania.

Radosť tohto jubilea pravoslávni veriaci spomenutej farnosti s jubilantom o. Jurajom prežívali v nedeľu dňa 15. februára t. r., keď na slávnostnej svätej liturgii boli aj o. prot. Ján Choma, riaditeľ ER Michalovce, a o. prot. Michal Fedič, správca pravoslávnej farnosti Markovce, a veriaci z okolia. Po sv. evanjeliu kázal prot. Fedič. Na konci sv. liturgie prot. Choma jubilanta pozdravil a tlmočil aj pozdrav Preosvieteného vladyku Nikanora, biskupa michalovského, a v mene všetkých zaželal dobrého zdravia a mnoho úspechov vo vinici Christovej. Pred jubilanta predstúpili deti, ktoré s básničkami a kvetmi o. Juraja pozdravili. Ďalej jubilanta pozdravil v mene kurátorského zboru jeho predseda br. Hrubý a potom o. prot. Fedič. Jubilant o. Juraj v závere sa všetkým poďakoval.

Nášmu jubilantovi prajeme rodinné i osobné šťastie, hojnej Božej milosti a veľa úspechov v jeho ďalšej duš-pastierskej práci.

Na mnohaja lita!

prot. J. Choma

Pascha 1980 v Michalovciach . . .

Osobnosť pravoslávneho kňaza

(Dokončenie)

Fyzické i duševné vlastnosti však ešte nestačia kňazovi. On musí byť vzorom i po stránke mravnej. Sv. apoštol Pavel hovoril v liste k Timoteovi: „Buď vzorom veriacich v reči, v obcovaní a v mravnej čistote . . . Buď pilný v predčítovaní (Písma) napomínaní a vyučovaní. Nezanedbávaj dar, ktorý je v tebe a bol ti daný prorockým slovom, keď starší (tj. biskupi) skladali ruky na teba". Čo to znamená byť veriacim vzorom životom? To znamená, že kňaz Christovej cirkvi má vždycky jasne chápať svoje miesto v živote. Má seba držať v dôstojnosti svojho povolania (daru Božieho udeleného v chirotónii — vysviacke). To znamená láskavý a korektný vzťah k ľuďom, to znamená, že má byť v styku s každým pozorný, trpezlivý, a to aj k tým, ktorí k nemu sa správajú zlostne a neláskavo. Má byť zdvorilý ku každému, teda aj k nezdvorilým, úctivý ku všetkým, najmä starším, pripravený im pomôcť, nesmie ponižovať spoločníka alebo spoločnosť, v ktorej sa ocitol. Predovšetkým však má byť vždy príkladom lásky, pevnej a nezlomnej viery, ktorá zjednocuje veriacich a získava si autoritu a úctu i v ľuďoch iného presvedčenia. V spoločenskom ohľade ozastný kňaz pravoslávnej cirkvi má vždy pochopenie pre potreby prostredia, v ktorom žije a je pripravený pomáhať. Kňaz musí byť vždy mravnou autoritou a pevným charakterom.

Tieto vlastnosti zdôrazňuje u kňazov i sv. apoštol Peter, keď vraví: „Paste stádo Božie, ktoré je u vás, nie s nevôľou, ale dobrovoľne, ako Boh chce, nie pre mrzký zisk, ale ochotne. Ani nie, ako by ste panovali nad dedičstvom, ale buďte vzorom stádu, a keď sa zjaví Arcipastier, obdržíte nevädnúci veniec slávy" (2 Petr. 5,2—4). K tejto činnosti napomáha pravoslávnemu kňazovi aj jeho rodina. Cirkev nepozbavila kňaza manželského života, lebo vie, že manželka, ak má pochopenie pre povolanie svojho muža, vie mu byť dobrou oporou a i jeho svedomím. Veď manželstvo je tajomstvom lásky a vzájomnej pomoci ku spáse. Pravdaže, o to väčšia je kňazova odpovednosť za riadny a príkladný život svojej rodiny a predovšetkým za výchovu detí. Cirkev reguluje aj túto oblasť služobníkov oltára múdrymi pravidlami. Nie je možné vykonávať kňazské služby tomu, kto by mal dve ženy alebo by sa oženil napríklad s príbuznou (Apoštol. prav. 17. a 19), alebo s vdovou, alebo s ženou nerestnou (Ap. prav. 18). Dôsledná manželská vernosť (monogamia) je predpokladom kňazskej služby, ktorá má k tomu istému mravnému ideálu viesť i veriacich.

Takéto majú byť fyzické, duševné i mravné vlastnosti služobníkov cirkvi, aby Božie dielo na zemi rástlo a rozkvitalo.

P. A.

Každá reč Božia je čistá ako zlato, prečistené v ohni. On je štítom tých, ktorí sa utiekajú k nemu. Nepridaj k Jeho slovám, aby ťa neskáral, a bol by si postihnutý v lži (Prísl. 30, 5—6).

Majte lásku k tej zemi...

Keď gazda vyjde zjari do poľa a slnko mu zasvieti nad hlavou, vysoké modré nebo ho radostne pozdraví a pod nohami pocíti matku zem čakajúcu na semä, je to zvláštny pocit. Zvláštny a silný, lebo mnohí ľudia z dediny, ktorí už roky bývajú v meste, na jar čudne ožijú a začnú spomínať. Mám rada tieto spomienky, približujú detstvo šťastne strávené na dedine, kde jar voňala zelenou trávou a fialkami, riečkou s bahniatkami a hlavne pôdou, horkastou čudnou vôňou, ktorej bolo treba prísť na chuť. Vtedajšie jari sa ozývali spevom vtákov, nie iba sem tam pípnutím, ako teraz, ale to je krutá daň chemizácii. Na medziach poskakovali prví ušiaci a škovránok spieval vysoko, vysoko. My, deti, sme ho hľadali a ten, kto ho videl prvý, mal potom vraj šťastie. A zem sa prehrievala ako lenivá mačka na dvore, vyvalená tak, aby ju slnko mohlo všade zohriať. Spomienky sú krásne, dodnes mi voňajú dedinkou, ktorú ľúbim a kam sa pri prvej príležitosti vraciam so zatajeným dychom. Áno, spomienky na dedinské jari sú krásne, ale krásna a zodpovedná je i práca roľníka, vychádzajúceho siať a obrábať zem, svoj odveký údel. Napriek tomu, že je t o jeho práca, jeho povinnosť, jeho živobytie a živobytie celého národa, i roľník si rád na prahu storoby zaspomína na trávnice tiahnúce sa údolím a tak spevné, že srdce zabolí, na dym rodnej dediny a prvú jarnú búrku, ktorá ho riadne hnala z poľa domov. I na drinu spomína s láskou, pretože i tá znamenala Božie požehnanie a plnenie príkazu Božieho. Les mu šumí do spomienok, keď rozpráva a rozpráva a jeho rozprávanie nikdy neunaví vďačného poslucháča, lebo spomienky vyvolávajú spomienky a napokon sa už len dopĺňajú a pozerajú sa prižmúrenými očami na rad traktorov, tiahnúcich do poľa ako do bitky, tiahnúcich na tú istú zem s tou istou požiadavkou: zaroď nám, prosíme, Bože, požehnaj našu prácu, nepošli krupobitie ani žiadnu skazu, nech majú deti dosť chleba a deťmi Tvojimi sme my všetci. Len Tvoje požehnanie prosíme, Bože! *-hf-*

CHRISTOS VOSKRESE! Rok sa s rokom stretol a znovu radostne oslavujeme slávny sviatok Christovho Vzkriesenia. Dovoľujeme si Vám zaželať príjemné prežitie týchto sviatkov plných duchovného povznesenia, plných radosti z nadchádzajúcej duchovnej jari i jari v prírode, ktorej sa nikdy nevieme dočkať. Prosíme spoločne s vami vstavšieho Christa, aby daroval i nám všetkým svoj mier, ktorý svetu priniesol. VOISTNU VOSKRESE!

Redakcia

S radosťou očakávam list

Pri čítaní Písma svätého Nového zákona si možno ani neuvedomujeme, že dve tretiny všetkých novozákonných kníh tvoria listy. Áno, listy, napísané svätými apoštolmi a adresované alebo známym cirkvám (Rím, Korint, Solún, Efez, Kolosy, Filipy), alebo osobám, napríklad sv. Pavla Timotejovi, Titovi, Filoménovi). Sú to, pravdaže, i listy všeobecné, t. j. také, ktoré napísali svätí apoštoli do celých cirkevných oblastí, alebo ich adresovali všetkým kresťanom. Teda — l i s t y. Ako sa teší mať na list svojho vzdialeného syna! Ako sa teší a s akým napätím očakáva priateľ, priateľka na list svojho milého! S akým vzrušením čítame často listy, s akou láskou ich otvárame, ako nás vedia potešiť. To isté cítili prví kresťania, keď obdržali list od apoštola Pavla, alebo od iných apoštolov. Čítali tieto listy s úctou, požičiavali si ich medzi sebou, prepisovali tieto listy. Boli to pre nich vzácne, prevzácne doklady, že apoštol na nich, osobne i na celú ich cirkev myslí, i na diaľku ich riadi a vedie k dobru a spáse. A veru neboli všetky tie listy len radostné. Napríklad sv. Pavel vedel povedať v listoch napríklad Korinčanom aj trpké pravdy a prísne napomenutia. A predsa prijímali aj takéto napomenutia a výtky s láskou. Vedeli a zachovávali to, čo je napísané v jednom z listov sv. Pavla (Židom 13, 17): „Počúvajte tých, ktorí vás vedú, a podriaďujte sa im, pretože oni bdia nad vami a budú za vás zodpovedať. Kiež by to mohli činiť s radosťou, a nie s nárekom; to by vám nebolo ku prospechu."

Teraz sa však pozastavme nad sebou. Aj nám sú vlastne adresované tie apoštolské listy. Aj pre nás sú napísané. Aj nás majú poučiť a potešiť. Cirkev od počiatkov apoštolských dôb zaviedla prirodzenou cestou, z potreby veriacich, že sa tieto apoštolské listy čítajú pri našich bohoslužbách, najmä však pri svätej liturgii. A povedzme si úprimne: ako prijímame tieto slová apoštolského napomenutia a poučenia vo viere? Dychtíme po apoštolskom liste s takou netrpezlivosťou, s akou očakávame listy svetské, rodinné, priateľské? Prijímame slová tých, „ktorí nás viedú" vo viere — svätých apoštolov a podriaďujeme sa im „pretože oni bdia" nad nami?

Častokrát, beda, sme svedkami v chrámoch našich, ako sa čítajú slová sv. Písma — listy apoštolské nedbanlivo, nezrozumiteľne, — a ako málokto sa snaží pozorne si vypočuť Božie slovo v nich obsiahnuté. Bratia kantori, uvedomujete si, akú máte odpovednosť, keď je vám zverené čítanie listov od svätých apoštolov, nám adresovaných, na naše poučenie, na našu spásu? Ot-

covia duchovní, uvedomujete si, že i vy nesiete zodpovednosť pred Bohom nielen za vlastné zvestovanie slova Božieho, za zrozumiteľné čítanie sv. Evanjelia a dobrú kázeň, ale i za to, ako sa v chráme, ktorý je vám, ako správcom Božieho tajomstva, zverený, číta list apoštolský, taktiež slovo Božie, určený k poučeniu a duchovnému rastu veriacich? A či kážete niekedy na tieto vzácne a Duchom svätým inšpirované texty apoštolských listov, aby ste ich obsah priblížili a vysvetlili veriacim? — Tieto otázky nie sú malicherné a zbytočné. Veď všetci zodpovedáme jeden za druhého. Nuž, podľa slov sv. apoštolského listu k Židom: „Kiež by (sme) to mohli činiť s radosťou, a nie s nárekom...", aby to bolo nám všetkým na duchovný prospech.

Zo sveta

● *V novembri minulého roka uskutočnil sa v Avignone (Francúzsko) Kongres pravoslávnych v západnej Európe. Na kongrese sa zúčastnilo 700 delegátov, ktorí vystupovali v mene 800 000 pravoslávnych veriacich. Témou kongresu bolo: „V Christu a v Duchu svätom premeniť život". Prednášali na ňom viacerí poprední pravoslávni teológovia, ako napr. P. Nelas z Atén, Oliver Cleman z Paríža, archim. Kalistos Ver z Anglicka, profesor v Oxforde, prot. Boris Bobrinskoj, profesor teológie v Paríži. Účastníci kongresu sa zamýšľali nad „ikonickou" povahou človeka, nad povahou cirkvi ako skutočného tela Christovho. Hovorilo sa tiež o trvalej hodnote ľudského tela a o cieli ľudského snaženia, ktorým je Boh. Kongres pozdravili mnohí pravoslávni biskupi a osobne sa na ňom zúčastnili títo biskupi: metr. Meletij z Paríža, metr. Nikolaj z Banatu (Rumunsko), biskup Roman z Nice. Jeden z delegátov povedal: „My sme prišli na kongres nielen preto, aby sme demonštrovali svoju jednotu, ale aj preto, aby sme svedčili o živej cirkvi. Pravoslávna cirkev v západnej Európe prestáva byť cirkvou usadlíkov emigrácie, ona je teraz živá, miestna, cirkev na tom mieste, kde ju postavil Boh".*

Glasnik 1/81

● *Arcibiskup Michail (Voskresenskij) pri objasňovaní slov: „Lebo odmena za hriech je smrť, ale Božím darom milosti je večný život v Christu, Pánovi našom" (Rm 6, 23) povedal: Týmito slovami sa končí apoštol 4. nedele po Zostúpení Ducha Svätého. Po tom, čo sme sa oslobodili od hriechu prostredníctvom poslušnosti Bohu, a to úprimne a zo srdca, dostávame od Boha nie náhradu, ale dar. To je zmysel týchto poučných slov apoštola Pavla. Namiesto služby hriechu, dôsledkom ktorého je smrť, všetci sme pozvaní k životu podľa ducha, aby sme sa postupne stali služobníkmi Božími, služobníkmi spravodlivosti. Viera zjednocuje dušu veriaceho s Christom podľa slov proroka: „Zasnúbim si ťa vernosťou, a ty budeš znať Hospodina" (Oz 2, 22), hovorí sv. Tichon Zadonskij. A ctih. Efrém Sýrsky radí: „Nech je srdce moje ako dobrá zem pre Teba, ktorá prijíma dobré semä, a dobrotivosť tvoja nech ma orosí rosou večného života". Oslobodenie od hriechu prináša ovocie svätosti a završuje sa životom večným.*

ŽMP 11/1980, A. Hn.

Životné jubileum

Dňa 25. 2. 1981 oslávil svoje životné jubileum brat Mikuláš Rosič zo Stakčína. Brat Mikuláš sa narodil 25. 2. 1916 ako syn chudobných, no bohabojných rodičov. Jeho detské roky boli poznamenané ťažkými životnými údelmi. Popri všestranných detských záujmoch sa už v mladosti veľmi výrazne prejavil záujem o chrám a bohoslužby. Ako pätnásťročný mládenec pravidelne s veľkou ochotou a záujmom vypomáha pri bohoslužbách v starom drevenom chráme. Začína vnikať do tajov cirkevného spevu, ktorý mu natoľko učaroval, že mu do dnešného dňa ostal verný. Už takmer polstoročie je jeho miesto v chráme za klirosom, odkiaľ riadi cirkevný spev pri bohoslužbách. Brat Mikuláš je príkladným veriacim, dobrým manželom a vzorným otcom. Aktívne sa podieľa na opravách cirkevných objektov. Je dlhoročným členom kuratorského zboru, členom Eparchiálnej rady a v obci zastáva funkciu predsedu spolku Jednota SD. Úprimne pozdravujeme nášho jubilanta, želáme mu hojne milosti Božej, pevného zdravia, aby ešte dlhé roky svojím príjemným hlasom viedol náš cirkevný spev a úprimnou modlitbou oslavoval Boha. **Na mnohaja i blahaja lita!**

Veriaci farnosti Stakčín,
kurátorský zbor a správca farnosti.

NA NAŠU PRAVOSLÁVNU CIRKEVNÚ TLAČ DAROVALI:

Katarína Zavacká, Ľubica, 50.— Kčs, pravoslávni veriaci z Veľkého Lipníka Kčs 300,— Pravoslávny farský úrad Krásny Brod 200,— Fedor Koman st., Krásny Brod, 100,— Mária Maľcovská, Drienica, 50,— Anna Škovranová, Drienica, 20.—, Mária Palatašová, Adidovce, 30.—, rodina Šuličova, Zálužice, 50.—, pravoslávni veriaci zo Slavkoviec, okr. Michalovce, 270.—, rodina Sabova, Michalovce—Močarany, 20.—, Mária Ferková, Michalovce—Močarany, 30.—, rodina Chomova, Oreské, 40.—, rodina Bohuznáma z Úbreža Kčs 40.—, Mária Čižmárová, Košice, 50.—,

Všetkým váženým darcom srdečne ďakujeme. Mená ďalších uverejníme v budúcom čísle nášho časopisu.